

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Et Institvto S. Ignatii Societatis Iesv Fvndatoris.
Libri Qvinqve**

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1665

XXIV. Ignatij honorem calumniantis morte vindicat Deus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10840

solitudinis amorem audientes validè incitaret. Dum autem causa instruitur, multa Ignatio, multis magnaque officia deferuntur à multis, seu favore optaret, seu defensionem, in iis Ducis Machedæ mater Teresia Henriques, & Leonora, Mascarenha Imperatricis honoraria, post verò Principis Philippi II. moderatrix, quæ Vallisoleti ante biennium, Ignatij de Dco sermonibus captæ, tanquam sanctum miratæ suspexerant; sed erat vir Dei tam procul à captanda per amicitias liberatione, vt ne tuendæ quidem causæ Procuratorem admiserit. Dei enim causam censebat Deo committi debere; nec posse nisi per calumniam damnari; quod si contingenteret, id verò sibi fœlicitati summa fore; imo vnius è sociis Calistus, cum tunc Segouia auditio carcerre venisset, seque cum illo in eum sponte coniecisset, hominem statim ad Vicarium remisit, vt eum quamlibet in partem, versaret, eoque indice ac teste pro arbitrio vteretur. Hæc dum ita feruerent adsunt peregrinae tres in patriam reduces, post, quadragesimum alterum ab discessu diem, statimque iuridice rogatae, cumulate Ignatum à culpa vindicarunt, purganda suspicio restabat, arrepti suau Ignatij, non priuato suo, itineris, sed ante Vicarius officij credidit consolationem aliquam sancto adhibere, quam tamen instar lapidosi panis, iniqua seueritate asperauit. Igitur carcere ingressus, cum ex eo quæsisset, num illis fœminis peregrinationis author extisset, negassetque is tranquillè & candidè se fuisse, manu humerum tangens & subridens æquo animo, ait, hæc sola carceris tui causa est, melius tamen & ipsi tibi, & meo iudicio, consultum à te foret, si sermo tuus minus haberet nouitatis: quam vocem Ignatius, conuersionis animarum, insimulanten nouitatis, & ab eo profectam quem officij ratio ad eas iuuandas mouere debuerat, vultu excipiens ad grauitatem modestè composito. Mihi verò, inquit, nunquam venit in mentem, notandum nouitatis Christianos inter, de Chriſto loqui; quo breui plenóque responso ita hominem confudit, vt non absque rubore recederet. Duodecimo ab hinc die, tot enim fluxere in perficiendis causæ huius actis, Calendis Iunij 1527. Ignatius sstitutur ad audiendam sententiam, qua doctrinæ, vitæque inculpata pronuntiabatur, at huic subinfert, se iustas ob causis præcipere, ut omisso talati habitu, ipse cum sociis; cultum studiosis communem assumeret: cogendis præterea, coetibus & concionibus, imo & priuatis horationibus tamdiu abstineret, dum qui supererant, tres annos in Theologia posuisset, & hæc sibi sub anathemate, & exilio intelligeret imperata. Vicarij iussa, haud secus ac Dei exceptit Ignatius, de veste subdidit, omissum non ægrè; scholasticorum tamen emendo vestitui, quotidiana stipe vicitanti nihil suppeteret.

XXXIV.

Ignatij honorem calumniantis morte vindicat Deus.

Quamobrem Vicarius Luzenæ honestissimo Compluti, notæque in pauperes misericordiæ illum commendavit. Is cum Ignatio mendicans, in turbam nobilium incident propius ædes Lopij Mendozæ, tum pila ludentium, tum spectantium ludentes: rogat ex iis Luzena aliquid eleemosynæ. Lopius pridem Ignatij monitis de corrigenda morum licentia offensus; non pudet

pude (inquit Luzenam alloquens) clarum vitum, mendicatum agere, idque in huius nequissimi gratiam, & flagitiosi hypocritæ, velim viuus ardere nisi sit hic planè rogo dignus. Respuere quidem omnium aures qui aderant sceleratam criminationem, oppidique totius indignatione damnata est; sed quod magis horrendum à Deo signata, & in miseri rationes relata sponsio. Paucis enim post horis Complutum pertuerit de Philippo secundo feliciter in lucem edito, sequuntur mox gratulationum, & lætitiae apparatus, priuati, & publici. Lopius vt erat nobilis ex edito sui palati cum feruo, & ephebo pro virili sua in explodendis bombardis totus erat; cum scintilla iræ flatu diuinæ perlata in'aceruum nitrati pulueris rapta, ex eo ingenti flamma Lopium inuoluit penitusque incendit, is rabiosè vociferans præcipitauit in aquam descendere, quam mox vt attigit, animam efflauit. Sic poenam sequacem paucis horis anteueritit crimen, videlicet Ignatius illud Augustini *Magnum spectaculum, Deum pro se armatum.* In quo duplex eluet Dei consilium, & tuentis serui sui honorem aduersus Lopij atrox conuictum, & afflentis eius famam à dura Vicarij afflictione, qui tanquam reum damnarat silentio, quem ex doctrina, & moribus pronuntiauerat absolutionem.

Sic iussus de Deo tacere Ignatius, & quod consequens erat nouos illi XXXV. clientes tum querere vetitus, tum excolere quæsitos, nihil vidit fore consultus quam si proficeretur Salmanticam, quod suadebat Alfonsus Fonseca, Toletanus Archiepiscopus vt studiis finem dum illic imponit, obstante nemine, feruori suo indulgeret. At ne illic quidem passus est Deus hære-re diutiū, quin vrgere potius videbatur, eius ex Hispania egressum, vt illo studendi proposito quod tenaci semper animo seruauit, Pariseos denique traheretur, vbi illi Xauerios & Fabros, & Rodericos parabat, aliisque, cœtūs quem meditabatur primarios lapides. Nec vero aliò spectasse res docuit paucos illos menses Complutensis moræ, et si tunc secus videretur, eam enim illic opinionem sui, & desiderium fecit, vt propterea illum in Galliam, atque Italiā, ad Societatem eiusdem vitæ conuenerit Salmero. Bobadilla, Olaius, Natalis, Equia, Ledesma, Miona, & alij sanctitate, & literis insignes, de quibus erit dicendi locus. Siue autem illum Compluten-ses actus à tergo premerent, seu conditio temporum, sancta quoque suspecta faceret, si vel minimum olerent nouitatis, vix dies Salmantica quindeci labori solito incubuerat, pari semper conuersionum fructu, cum defertur ad Dominicanos, ij pro sua in fide vigilantia, scire liquidò volunt cuius doctrinæ, ac vitæ sit, & facile obtinent, ex illo enim S. Stephanus cœnobio vnum sibi eorum à confessionibus habebat. Is Dominico quodam Ignatium inuitat ad prandium monētque adesset bene comparatus ad interrogata quibus illum quidam ex fratribus tentare decreuerant. Venit Ignatius, prandioque expleto in facellum deducitur, vbi Vicarius opera illius in pertrahendis ad salutem quamplurimis urbanissimè collaudata di-cendique ad populum ardore, quæsiuit ex eo quantum literis dedisset tem-poris,

*Salmanticam
profectus ve-
natur &
carcere clau-
ditur.*